

مقایسه تطبیقی داستان سیاوش در شاهنامه فردوسی

با فیلم بوریس کیمیاگروف از منظر سینمایی

تألیف

فاطمه پورخلخال

انتشارات فروزش

۱۳۹۵

- سرشناسه : پورخلخالی، فاطمه، ۱۳۴۹ -
- عنوان و نام پدیدآور : مقایسه تطبیقی داستان سیاوش در شاهنامه فردوسی با فیلم بوریس کیمیاگروف از منظر سینمایی / تألیف فاطمه پورخلخالی.
- مشخصات نشر : تبریز : فروزش، ۱۳۹۵.
- مشخصات ظاهری : ۱۷۲ ص: مصور، جدول.
- شابک : 978-964-547-651-7
- وضعیت فهرست نویسی : فیپا
- یادداشت : کتابنامه .
- موضوع : کیمیاگروف، باریس، ۱۹۲۰ - ۱۹۷۹ م.
- موضوع : Kimiagarov, Boris
- موضوع : فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. - شاهنامه. سیاوش — اقتباسها
- موضوع : داستان سیاوش (فیلم: ۱۹۷۶ م.)
- موضوع : اقتباس‌های سینمایی — تاجیکستان
- موضوع : Film adaptations -- Tajikistan
- موضوع : اقتباس‌های سینمایی — اقتباس‌های سینمایی
- موضوع : Persian literature -- Film adaptations
- موضوع : اقتباس‌های سینمایی — تاجیکستان — تاریخ و نقد
- موضوع : Film adaptations -- Tajikistan -- History and criticism
- رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ م ۷ پ/۸۵/۱۹۹۰ P۱
- رده بندی دیویی : ۸۰۸/۲۳
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۳۶۱۵۸۸

- نام کتاب: مقایسه تطبیقی داستان سیاوش در شاهنامه فردوسی با فیلم بوریس کیمیاگروف از منظر سینمایی
- تألیف: فاطمه پورخلخالی
- ناشر: انتشارات فروزش
- حروفچینی: واحد کامپیوتر انتشارات فروزش
- تیراژ: ۱۰۰۰ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵
- صفافی: فروزش قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۷-۶۵۱-۷ ISBN: 978-964-547-651-7

کتاب حاضر حاصل پایان‌نامه با حمایت دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر بوده و کلیه حقوق مادی و معنوی آن متعلق به این واحد دانشگاهی می‌باشد.

مراکز پخش و فروش

- دفتر و فروشگاه مرکزی: تبریز - خیابان امام خمینی، نرسیده به چهارراه آبرسان، ساختمان تشریفات
- تلفن: ۳۳۳۶۹۵۲۵ (۰۴۱) فاکس: ۳۳۳۵۷۰۶۱ (۰۴۱)
- دفتر پخش تهران: ۶۶۴۶۱۴۶۰ (۰۲۱) فروشگاه اینترنتی: www.forouzesha.com

پیشگفتار

کیمیائگروف در فیلم خود تلاش کرده جنبه‌های انسانی و ملی‌گرایی را تا حد زیادی حفظ و وفادار بودن خود را به مضمون قابل ستایش فردوسی نشان دهد و داستان تاریخی و حماسی سیاوش را به فیلمی با دیالوگ‌های نظم گونه و ساده وار بیان کند ولی از دراماتیزه (نمایشی) کردن این اثر اسطوره‌ای بازمانده، و در پرداختن به طرح، شخصیت‌پردازی، جا، مکان و حتی زمان وفادار نمانده است و فیلم موفق‌تری از کار در نیامده است. بدان دلیل است که به باور من می‌تواند درباره این فیلم این چنین اندیشید- یعنی هم زمان فیلم سیاوش به مثابه فیلم حماسی و تاریخی، یک فیلم تراژدی، و فیلم در جایگاه هنری، دراماتیک- که من خود را موظف در نوشتن این کتاب با موضوع مقایسه تطبیقی فیلم حماسی سیاوش اثر کیمیائگروف اقتباس از شاهنامه فردوسی می‌دانم نه برخی از فیلم‌ها که از قضا حماسه‌ای نیز در درون خود دارند. و همین باور است که ما برآن می‌دارد که در بخش‌های پیش رو به گونه‌ای درباره فیلم سخن بگویم که در بنیاد با کا بیشتر نظریه پردازان فیلمی که هنگام تدارک نگارش آن بخش‌ها بدانان برخورد کرده‌ام، دیگران، باشد و بر من آشکار شد چنین نظریه پردازان گرایشی نیرومند به فیلم‌های اقتباسی از شاهنامه فردوسی و امروزی بودن همراه با تصاویر ویژه‌اش در به کار گیری درست آن نظریه دارند و تناسلی از اینکه چرا آن گونه فیلم‌ها بر طرفدار، هستند. همه ادعای این نوشته آن است که ژانر اسطوره‌ای سیاوش برای بهره‌مندی در رسانه سینما، که نقشی چنین سترگ در فرهنگ عمومی معاصر دارد، دوباره بازسازی و فیلمنامه جدیدی با تکنیک‌های امروزی ارائه شود و این میسر نخواهد شد مگر با تبادل افکار اهل فن و هنر و ادبیات تا را هگشایی باشد برای مقایسه تطبیقی دیگر آثار کیمیائگروف اقتباس از شاهنامه فردوسی.

فهرست مطالب

عنوان _____ صفحه

فصل اول: کلیات

فصل دوم: مبانی نظری

۲۰ اقتباس

۲۳ فیلم‌های اقتباسی

۲۵ حذف یا ترکیب شخصیت‌ها

۲۶ اقتباس تجاری و اتکاپذیر

۲۶ ویژگی امروزی بودن

۲۶ اهمیت اجرای تکنیک فیلمبرداری

۲۷ تکنیک فیلمبرداری

۲۷ فیلم پسر کین، دختر قابیل: بیگانه ریدلی اسکات

۲۸ سینما

۲۸ ویژگیهای اقتباس ادبی

۲۸ سال انتظار برای پرده نقره‌ای: روند اقتباس ادبی از آثار ادبی در دهه های اخیر

۲۹ اقتباس ادبی در سینمای ایران

۲۹ اقتباس ادبی در سینما

۲۹ دشواری اقتباس ادبی در سینمای ایران

- ۳۰..... آشتی اهالی ادبیات و سینما.....
- ۳۰..... بی‌معنایی «اقتباس ادبی» در سینمای ایران.....
- ۳۰..... آفتاب در سایه: ناکارآمدی اقتباس ادبی در سینمای امروز ایران.....
- ۳۱..... اقتباس ادبی کلمه به کلمه.....
- ۳۱..... از بریده روزنامه به فیلم نامه: روند اقتباس از حوادث واقعی.....
- ۳۱..... آفتابی در میان «یهای»: درباره «چهل سالگی» و فاصله سینما و ادبیات.....
- ۳۱..... آینده روشن اقتباس ادبی در تلویزیون.....
- ۳۲..... اقتباس آسمانی: اقتباس از قرآن کریم (فیلم‌های مذهبی).....
- ۳۲..... سینمای آلودگی - پالودگی (۱۳۴۱ تا ۱۳۵۷).....
- ۳۳..... سینمای سه گانه (۱۳۶۷ تا ۱۳۷۶).....
- ۳۳..... سینمای نیروهای اجتماعی (۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴).....
- ۳۳..... موضوع درام.....
- ۳۴..... درام و داستان به روایت ناصح کامگاری.....
- ۳۴..... انواع اقتباس ادبی در ادبیات دراماتیک.....
- ۳۵..... طرح (Plot) یک اثر نمایشی.....
- ۳۶..... نشانه‌شناسی، هرمنوتیک و اسطوره‌سازی.....
- ۳۶..... ساختارگرایی.....
- ۳۷..... منطق روایت.....
- ۳۷..... الگوی دراماتیک بیان.....
- ۳۸..... شخصیت (character).....
- ۳۸..... شخصیت‌پردازی (characterization).....
- ۳۸..... پروتاگونیست، قهرمان مرد (Hero-protagonist).....
- ۳۸..... آنتاگونیست، شخصیت خبیث فیلم، بدمن (Antagonist).....

۳۸	ارتباطات ادبی ایران و روسیه
۳۸	وظیفه ادبیات تطبیقی
۳۹	اهمیت درونمایه
۳۹	بررسی درونمایه
۴۰	پیدا کردن درونمایه
۴۰	انتخاب‌های داستان
۴۱	انتخاب‌های شعری
۴۱	توصیف‌های داستانی و تصاویر
۴۱	روش‌هایی برای تشخیص درونمایه
۴۲	خلق و پرداخت سبک، حال و هوا را لحن
۴۳	سبک چیست؟ و چرا تبدیل سبک از «نهای به رسانه دیگر مشکل است؟
۴۳	تشخیص حال و هوا
۴۴	واکنش نسبت به لحن
۴۵	هنر تدوین: ساختار
۴۸	جنبه دیگر هنر تدوین
۴۹	انواع تدوین
۵۰	تدوین پویا
۵۰	مفهوم تدوین در سینما
۵۰	تصویر
۵۱	جالب ذاتی
۵۱	فریم (قاب)
۵۲	نما (شات)
۵۳	زوایای دوربین

۵۴	نور پردازی
۵۵	رنگ
۵۶	افکت‌های اپتیک
۵۶	بافت
۵۷	امساک و تنوع
۵۸	حرکت دوربین
۵۸	حرکت و کنتراست چیره
۵۹	حرکت و نماها و زوایاها
۵۹	دوربین متحرک
۶۰	پان و تیلت شات‌ها
۶۰	دالی شات‌ها
۶۱	کرین شات‌ها
۶۲	تحریف‌های مکانیکی
۶۳	فست موشن
۶۳	اسلو موشن
۶۴	ریور موشن و فیکس فریم
۶۵	حرکات دوربین روی پایه ثابت
۶۵	حرکت دوربین روی پایه متحرک
۶۶	اندازه نما-Scale
۶۶	روش‌های تحلیل فیلم
۶۶	ارزیابی فیلم
۶۷	فیلم و جامعه
۶۸	فیلم و صنایع بدیعی

۶۹	وضع ظاهری (صحنه)، حالت و فضای فیلم
۶۹	رمز و راز جاودانگی شخصیت‌های شاهنامه
۷۰	سیری کوتاه بر زندگی / سال شمار زندگی / بوریس کیمیاگروف
۷۱	زندگی‌نامه بوریس کیمیاگروف
۷۲	فیلم شناسی
۷۳	جایگاه شاهنامه در تاجیکستان
۷۴	شاهنامه؛ شکوه باغراه شرق
۷۵	اهمیت نام‌های شاهنامه
۷۵	تمبر شاهنامه در تاجیکستان چاپ شده است
۷۶	اقتباس ادبی در سینمای ایران

فصل سوم: موضوع و روش‌های مقایسهٔ ادبیی داستان سیاوش با فیلم کیمیاگروف

۷۹	خلاصهٔ داستان سیاوش در شاهنامهٔ فردوسی
۷۹	خلاصهٔ داستان فیلم سیاوش
۸۰	مقایسهٔ تفاوت‌های فیلم و کتاب
۹۰	مقایسهٔ تشابه فیلم و کتاب
۱۱۵	ساختار اسطوره در ژانر درام
۱۱۶	ماهیت درام تحول
۱۱۶	موضوع درام
۱۱۷	چالش‌های ژانر درام
۱۱۷	فیلم داستان سیاوش اقتباس از شاهنامه فردوسی (شوروی سابق، ۱۹۷۶)
۱۱۸	نقاط عطف سفر
۱۱۹	سفر

۱۲۰	اهمیت درونمایه
۱۲۱	بررسی درونمایه
۱۲۲	پیدا کردن درونمایه
۱۲۲	روایت
۱۲۲	گفتگو
۱۲۳	انتخاب‌های داستان
۱۲۴	انتخاب‌های شخصیت
۱۲۴	توصیف‌های داستانی و تصویر
۱۲۴	روش‌هایی برای تشخیص درونمایه
۱۲۵	تبدیل درونمایه از دستمایه منبسطی به فیلم
۱۲۹	واکنش نسبت به لحن در فیلم سیاوش
۱۳۰	هنر تدوین در فیلم سیاوش
۱۳۱	جنبه دیگر تدوین در فیلم سیاوش
۱۳۱	انواع تدوین در فیلم سیاوش
۱۳۲	چگونگی تصویر در فیلم سیاوش
۱۳۲	روش‌های جالب ذاتی در فیلم سیاوش
۱۳۲	چگونگی فریم (قاب) در فیلم سیاوش
۱۳۳	چگونگی نما (شات) ۱ در فیلم سیاوش
۱۳۳	چگونگی زوایای دوربین در فیلم سیاوش
۱۳۳	چگونگی نور پردازی در فیلم سیاوش
۱۳۴	چگونگی رنگ در فیلم سیاوش
۱۳۴	حالت‌های افکت‌های آپتیک در فیلم سیاوش
۱۳۴	حالت بافت در فیلم سیاوش

۱۳۵.....	حرکت دوربین در فیلم سیاوش.....
۱۳۵.....	حرکت، نماها و زاویه‌ها در فیلم سیاوش.....
۱۳۶.....	دوربین متحرک در فیلم سیاوش.....
۱۳۶.....	چگونگی بان و تیلت شات‌ها در فیلم سیاوش.....
۱۳۷.....	چگونگی دالی شات‌ها در فیلم سیاوش.....
۱۳۷.....	چگونگی کرین شات‌ها در فیلم سیاوش.....
۱۳۸.....	چگونگی اسلو موشن در فیلم سیاوش.....
۱۳۹.....	روش‌های تحلیل فیلم.....
۱۳۹.....	فیلم و جامعه.....
۱۳۹.....	فیلم و عقاید.....
۱۴۰.....	فیلم و صنایع بدیعی.....
۱۴۱.....	وضع ظاهری (صحنه)، حالت و فضای فیلم.....
۱۴۱.....	وضع ظاهری برای ساختار فیلم.....

فصل چهارم: نتایج

۱۴۵.....	ارزیابی فیلم داستان سیاوش اثر بوریس کیمیاگروف.....
----------	--

فصل پنجم: استنتاج

۱۵۱.....	نتیجه‌گیری.....
۱۵۱.....	پیشنهادهات.....
۱۵۴.....	پیوست‌ها.....
۱۶۳.....	منابع و مآخذ.....